

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No7

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 699 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyulda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Suv tarkibining wireless waterlight qurilmasi ishlashiga ta'siri va iqtisodiy samaradorligini matematik model asosida tahlil qilish	14
Kungiratbay Sharipov, Ma'ruf Nurmanov	
O'zbekistonda aholi ish bilan bandligini oshirishda davlatning roli	20
Juraqulov Baxrimurod Ilxomovich	
BIM texnologiyasi: zamonaviy qurilish sohasida samaradorlik va shaffoflik omili	26
Usmonov F.B., Rajabova A.Sh.	
Nodavlat oliy ta'lim muassasalarida marketing faoliyati samaradorligini oshirish metodologiyasini takomillashtirish	31
Yuldashov Isomiddin Sidiqov	
Korxona iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda diversifikatsiya strategiyasining roli	35
Alimatova Shoxsanam Abdumalik qizi	
Модели совместного развития человеческого капитала и искусственного интеллекта в цифровую эпоху	40
Явкачев Шохзод Зайниддин углы	
Navigating sustainable development: management challenges and solutions in the oil and gas sector	49
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi	
Banklarda moliyaviy barqarorlikning nazariy asoslari	56
Djalilov G'ayrat Qaxramanovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda turizm industriyasidan foydalanishda xorijiy mamlakatlar tajribalari	66
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
O'zbekistonda barqaror davlat qarzi siyosatini shakllantirishning ustuvor yo'nalishlari	71
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich	
Международный опыт сельскохозяйственного налогообложения и возможности его применения в узбекистане	76
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
Economic analysis and development strategy of the composites market in the regions of Uzbekistan	81
S.S.Sidiqov, A.A.G'ulomov, B.R.Tillayeva	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mustaqillikning kutilayotgan istiqbollari va hozirgi natijalari	88
Muxamedov Ravshan Zafarovich	
Elektron tijoratni soliqqa tortish mexanizmini takomillashtirish yo'llari	93
Homidov Baxtiyor Rahimberdievich	
Investitsion jozibadorlik konsepsiyasi va uning strategik ahamiyati	99
Otaboyev Axmed Maxsudbek o'g'li	
Beomeditsina signallarini xaar veyvletlari va bo'lak veyvletlari yordamida raqamli ishlash	105
Uraqov Shokir Ulashovich	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishning ahamiyati, tartibi va takomillashtirish yo'llari	112
Istamova Sojida Kaxarovna	
The role of all kinds of transports (road, rail, air, and water) in the modern enhancement of tourism logistics in Uzbekistan	117
Egamberdiyeva Yulduz, Turdiyeva Maftuna	
Sanoat korxonalarida kapitalarini samaradorligini oshirishning baholashning zamonaviy usullarining xususiyatlarida nazariy va amaliy farovonlik sari	126
Muradov Botir Xayat	
Инструменты планирования урбанизации: методика анализа планового распределения средств в программе «обод махалля» на основе балльной оценки	136
Салимова Юлдуз Исаковна	
Socio-economic aspects and contemporary theories of higher education finance	141
Karlibaeva Gulshat	

Transformatsiya jarayonida innovatsion bank xizmatlarini rivojlantirish yo'llari.....	147
Absamatov Anvar Ergashovich	
Перспективы цифрового развития сектора материального производства.....	153
С. И. Протасеня, Г. Ж. Аллаева	
«Sustainable logistics practices. Minimizing carbon emissions in global supply chains»	161
Suleymonova Ezoza, Alimova Bonu	
Analyzing the need for Tourism logistics development in Uzbekistan	169
Nigmatova Malika	
Management strategies for sustainable tourism development in emerging destinations (a case study of Samarkand, Issyk-kul, and Khiva).....	177
Sabina Uroкова	
Qashqadaryo viloyatida turizm sohasini strategik rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy asoslari va ularning qo'llanilishi.....	184
Daminova Barno Esanovna	
Опыт турции в управлении миграционными кризисами	189
Бегматов Хусанбек	
Bulutli texnologiyalar orqali korxona buxgalteriya tizimini raqamlashtirish va samaradorlikka erishish.....	193
Soibov Nozimbek Faxriddin o'g'li	
Barqaror rivojlanish doirasida jismoniy shaxslarni kreditlash tizimini isloh qilishning institutsonal asoslari.....	197
Xalekeyeva Zoya Pirniyazovna, Akmal Abdurahmonov Nurmamatovich	
Moliyaviy outsorsing xizmatlari bozori rivojlanishini takomillashtirishning swot tahliliga asoslangan innovatsion mexanizmlari	202
San'atbek Komilovich Salayev, Umidbek Komiljanovich Babajanov	
Transformatsiya jarayonlari sharoitida iqtisodiyot tizimi faoliyati va prognozlashning nazariy asoslari	214
Alimov Fazliddin Xalimovich	
Пути совершенствования подхода к финансированию проектов, реализуемых на принципах промышленной кооперации.....	220
Котов В.А., Шадиева Д.Х.	
Yuksalish salohiyatini yuksaltirishda boshqaruv xodimlari qobiliyatidan foydalanish masalalar	225
Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li	
Bank xizmatlari ommabopligini oshirish yo'llari.....	228
Kasimova Muxlisa Anvar qizi	
Chemical industry in uzbekistan: challenges and development	235
Kudaynazarova Dilnaz Koshkarbaevna	
Samarqand viloyatida tabiiy turistik resurslardan samarali foydalanish usullarini takomillashtirish orqali bandligini oshirish imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Muhriddin Musoqul o'g'li	
Globallashuv sharoitida ekologik xavflarni kamaytirishda yashil iqtisodiyotning ahamiyati.....	246
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna	
Qibray tumanining 2021–2023-yillarda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish holati.....	249
Siddikov Alisher Ismoilovich	
Davlat xaridlari tizimida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish: xalqaro tajribalar tahlili	253
Majidov Nizom Baxramovich	
Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi.....	259
Ermatov Nosir Tohirovich	
Aholi farovonligi darajasiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlarni ekonometrik baholash	265
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Allamurodova Zuxra Alibekovna	
Сектор услуг как стратегический фактор структурной трансформации экономики Узбекистана.....	272
Кадыров Абдурашид Маджидович, Ахмедиева Алия Тохтаровна	
O'zbekistonda valyuta kursini shakllanish holati prognozlari.....	280
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li	

Проблемы бухгалтерского учета в условиях цифровизации экономики	288
Абдуллаев Абдурауф	
Raqamli texnologiyalar sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarida iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish strategiyalari	299
Kuldoshev Lazizjon Sharifovich	
Davlat boshqaruvi organlarining strategik rejalarini ishlab chiqish bo'yicha xorijiy mamlakatlar tajribasi	303
Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzaeva	
Tijorat banklarining moliyaviy xavfsizligi ta'minlash	310
Mamatov Sardor Axmatjonovich, Mavlanov Nuriddin Boyqobilovich, Sattarov Nodirjon Absalomovich	
Ziyorat turizmini rivojlantirishda halol standartlarini qo'llashning nazariy, uslubiy va konseptual asoslari	315
Azizova Saodat Xabibulloyevna	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish bo'yicha yevropa tajribasi	320
Karlibaeva Gulshat	
Iqtisodiy konsentratsiyalarning sog'lom raqobat muhitiga ta'siri	325
Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	
Logistika axborot tizimlarini texnologik jarayonlarga joriy etish	330
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
Принципы перехода к «Зелёной экономике» в Республике Узбекистан	336
Хамракулова Сусанна Тотуховна	
Kichik biznesni rivojlantirish iqtisodiy ko'rsatkichlarini prognozlash modellarini qo'llash	340
Ibragimova Gulchexra Toxirovna	
Raqamli ta'lim sharoitida liderlikning yangi qirralari	357
Oqmullaev Ravshan Raximjon o'g'li, Xodjieva Durdona Abdurasulovna	
Методология развития экологического менеджмента в промышленном хозяйстве выбросы в атмосферный воздух на горнодобывающих и металлургических предприятиях	361
Muradov Botir Xayat	
Strategik budjetlashtirish tizimining natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimi bilan bog'liqligi, xalqaro tajriba va O'zbekiston uchun tavsiyalar	370
Xushmurotov Zoyir Bektemirovich	
Cultural branding and the entry of traditional products into the international market	374
Zebiniso Ganiyeva	
Farovonlikni baholash bo'yicha ilg'or xorijiy nazariy yondashuvlar	379
Norqobilov Nusratilla Norsaitovich	
O'zbekistonda hududlarini turizm salohiyatini innovatsion yondashuv asosida baholash	384
Umirova Dilnoza Safarovna	
Tourism education for sustainability: curriculum development in universities of Uzbekistan	393
Temirova Durdona, Yorqulov Muhammadmurod	
The contribution of small enterprises and private entrepreneurs to job creation in the labor market	399
Juraboev Haliljon	
Iqtisodiy o'sish sharoitida transport infratuzilmasi holati va uni rivojlantirish yo'llari	404
Haydarov Jahongir Aktamovich	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni strategik boshqarishning nazariy asoslari va xorijiy tajribalar	410
Quvondiqov Farrux Ibragimovich	
Tijorat banklarida iqtisodiy samaradorlikni axborot texnologiyalar orqali rivojlantirish istiqbollari	418
Dadenova Gulxan Kenesbaevna	
Механизмы совершенствования процедур выявления и анализа недостоверной финансовой отчетности в условиях учетной практики Узбекистана	422
Намозов Жасурбек Кувадович	
Влияние цифровых инструментов управления финансами на эффективность использования финансовых ресурсов	428
Хазираткулов Собиржон	

На пути к промышленному росту: опыт развивающихся стран	435
Матлюбов Хуршид Жамшидович	
Yoshlarning moliyaviy mustaqilligiga erishishida aksiyalar bozorining oʻrni va imkoniyatlari	443
Oʻraqov Bekzodbek Abdurayxon oʻgʻli	
Развитие транспортной инфраструктуры и влияние на качество предоставляемых транспортных услуг	448
Кайыбеков Парахат Конысбаевич	
Surxondaryo viloyatida 2015-2024 yillar mobaynida oziq-ovqat chakana savdo aylanmasining statistik tahlili	454
Toshpulatov Bobur Rasul oʻgʻli	
Qishloq xoʻjaligi sohasi investitsiya loyihalarini xalqaro moliya institutlari orqali moliyalashtirish	458
Tolibov Shoxrux Muminovich	
Qishloq xoʻjaligi korxonalarida buxgalteriya hisobining xususiyatlari va muammolari	463
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy oʻgʻli	
Institutional innovation and regional governance for balanced interregional cooperation development: the case of Namangan, Uzbekistan	468
Sattarov R.A.	
Organizational and economic mechanisms and conceptual directions of tourism development in the region	476
Daminova Barno Esanovna	
Moddiy xaziralarni boshqarish va uning bir tsikli modeli	480
Dedajanov Baxtiyor Nabijanovich	
Oliy taʼlim xizmatlari sifatini oshirishda inson kapitalini rivojlantirish va uni samarali boshqarish mexanizmlari	485
Salimov Akmal Alimjonovich	
Mintaqani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ilgʻor xorij tajribalari	490
Shadiyev Alisher Xudoynazarovich	
Raqamli iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida yoqilgʻi-energetika kompleksi korxonalarini barqaror innovatsion rivojlantirish modellari	496
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Oʻzbekistonda uzumchilikning oziq-ovqat xavfsizligiga taʼsiri: muammolar va rivojlanish istiqbollari	502
Tursunov Toʻlqin Joʻraqulovich	
Tadbirkorlik faoliyatining resurs salohiyati va uni baholashning nazariy yondashuvlari	508
Salohiddinov Zuhridin Nuriddinjon oʻgʻli	
Yoshlar bandligini taʼminlashda mehnat migrasiyasining ahamiyati	514
Masharipov Farrux Oʻtkirovich	
Oʻzbekistonda ichki turizmni rivojlantirishning asosiy omillari va istiqbollari	521
Xasanova Mavjuda Maʼmirjonovna	
Korxonaning brend platformasini ishlab chiqishning oʻziga xos xususiyatlari	526
Saʼdulloyev Habibullo Ibdullo oʻgʻli	
Sanoat korxonalarining biznes jarayonlarini raqamli transformatsiya qilishda ERP tizimlarining integratsiyalashuvi va boshqaruv samaradorligiga taʼsiri	530
Islomjon Nurmukhammadov	
Namangan viloyatida ayollar tadbirkorligini rivojlanishini baholash	533
Ismoilova Savinoz Qahramon qizi	
Oliy taʼlim muassalari boshqaruviga taʼsir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili	540
Karimov Muzaffar Abdumalik oʻgʻli	
Soliq yigʻiluvchanligini oshirishda soliq maʼmuriyatchiligini takomillashtirish istiqbollari	546
Tojibayev Farrux Baxtiyorovich	
Hisoblash mashinalari taraqqiyoti tarixi va uning raqamli iqtisodiyotda tutgan oʻrni	552
Rajabov Sirojiddin Mansurovich	
Korxonalar moliyaviy barqarorligiga taʼsir koʻrsatuvchi omillar va ularning xususiyatlari	561
Choriyov Behruz Ilhom oʻgʻli, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Yashil texnologiyalar yordamida Oʻzbekiston hududlarida energiya tejamkorligi oshirish yoʻllari	567
Norbekov Baxtiyor Suyunovich, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	

Tijorat banklarida kredit majburiyatlarining bajarilishini monitoring qilish va uni takomillashtirish yo'llari.....	572
To'xtayeva Go'zal Ilhom qizi, Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Интеграция проектного менеджмента и обеспечения качества в цепочках поставок: кейс Узгидромета.....	577
Назарова Ирода Ибрагим кизи	
Kichik biznes subyektlarini raqamlashtirish orqali raqobatbardoshligini oshirish.....	583
Ermatov Akmaljon Adxamovich, Raximov Alisher Numanovich	
Концепция и методология экологического аудита в Узбекистане	587
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана.....	593
Салим Дониёров	
O'zbekiston Respublikasida norasmiy sektor va aholini norasmiy mehnat bilan bandligining tarkibiy tuzulishi	598
Qoraboev Nuriddin Pardaboy o'g'li	
Shahar va qishloqlarda inson resurslari holatining analitikasi (tahlili)ning nazariy masalalari.....	607
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Feruz Nematullayevich Abilov	
Strategic alliance networks as competitive advantage: evidence from mit-tum partnership model at new Uzbekistan university	613
Mamajonova Mukhlisakhon Muzaffar kizi	
Energetika tarmog'ida moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini (MHXS) joriy etishning nazariy asoslari.....	618
Uralov Temur Boxodir o'g'li	
O'zbekiston bank amaliyotiga ai va simulyatsiya modellarini joriy etish orqali muammoli kreditlarni qaytarish jarayonlarini optimallashtirish.....	618
Xodjayev Husniddin Mukammilovich	
O'zbekistonda hududlarning soliq salohiyatini aniqlash metodologiyasini takomillashtirish	624
Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Jamshid Sharafetdinovich	
Xorazm viloyatida iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlashdagi muammolar va imkoniyatlar	628
Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
Ekologik joylashtirish vositalarida qo'llaniladigan innovatsiyalar	633
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning metodologik va metodik asoslarini takomillashtirish yo'nalishlari	638
Uzaqov Jamshid Norboyevich	
Gaz sanoatining moliyaviy boshqaruvi va milliy iqtisodiyotdagi barqarorlik omili sifatida roli.....	650
Ergashev Muhubbek Aslam o'g'li	
Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyati	655
Erkinova Maftuna Zafarovna	
Влияние дивидендной политики, СПО и капитализации на волатильность акций АО «УЗРТСБ»: Эконометрический и поведенческий анализ.....	662
Пуллатов Улугбек Халипович	
Hududiy jihatdan ziyorat turizmi rivojlanishining holati: Qashqadaryo viloyati misolida.....	671
Uzaqov Norboy, Uzaqov Jamshid Norboyevich	
Integration of digital twin and BIM technologies in construction enterprises in Uzbekistan: prospects and challenges	676
Nigmatjonova Nozima Ulmasjonovna	
Yashil bank xizmatlari – tijorat banklari moliyaviy mahsulotlar misolida	682
Abdumutalova Gulrux Shuxratjon qizi	
Tijorat banklari faktoring xizmatlari orqali kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligini oshirish	688
Jalilov Azizbek Baxodir o'g'li	
Oliy ta'limda xizmat sifatini baholash va marketing integratsiyasi orqali rivojlantirish strategiyalari	694
Maxmudov Faxriddin Umarovich	

OLIY TA'LIMDA XIZMAT SIFATINI BAHOLASH VA MARKETING INTEGRATSIYASI ORQALI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI

Maxmudov Faxriddin Umarovich

TAFU, Tarmoqlar iqtisodiyoti kafedrası tadqiqotchisi

E-mail: Faxriddin.maxmudov.1984@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'limda xizmat sifatini baholash va marketing strategiyalarini o'zaro uyg'unlashtirish zaruriyati nazariy va amaliy asosda tahlil qilingan. Xizmat ko'rsatish indikatorlari, raqamli vositalar, foydalanuvchiga yo'naltirilgan yondashuvlar hamda strategik kommunikatsiya asosida konseptual model ishlab chiqildi. Integratsiyalashgan yondashuv sifatini oshirish, foydalanuvchi ishonchini mustahkamlash va ta'lim muassasasining raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: xizmat sifati, oliy ta'lim, marketing, raqamli transformatsiya, foydalanuvchi tajribasi, strategik boshqaruv.

Abstract: This article explores the necessity of integrating service quality assessment and marketing strategies in higher education from both theoretical and practical perspectives. A conceptual model is developed based on service indicators, digital tools, user-centered approaches, and strategic communication. The integrated approach aims to enhance quality, strengthen user trust, and increase institutional competitiveness.

Key words: service quality, higher education, marketing, digital transformation, user experience, strategic management.

Аннотация: В данной статье рассматривается необходимость интеграции оценки качества услуг и маркетинговых стратегий в системе высшего образования на теоретическом и прикладном уровнях. На основе показателей качества, цифровых инструментов, клиенториентированных подходов и стратегической коммуникации разработана концептуальная модель. Интегрированный подход способствует повышению качества, укреплению доверия пользователей и повышению конкурентоспособности образовательного учреждения.

Ключевые слова: качество услуг, высшее образование, маркетинг, цифровая трансформация, пользовательский опыт, стратегическое управление.

KIRISH

Oliy ta'lim tizimining barqaror rivojlanishi uchun xizmat sifati va u bilan bog'liq boshqaruv mexanizmlarining samaradorligi hal qiluvchi omil hisoblanadi. Ta'lim sifati faqatgina akademik natijalar bilan emas, balki foydalanuvchiga ko'rsatilayotgan xizmatlarning ishonchligi, moslashuvchanligi va kommunikatsion ochiqqligi bilan ham aniqlanadi. Xizmatga yo'naltirilgan yondashuv, universitetlarni raqobat muhitida o'z mavqeyini mustahkamlovchi asosiy strategiyaga aylangan.

Bugungi kunda ilmiy manbalar ta'lim xizmatining sifat ko'rsatkichlari bilan marketing strategiyalari o'rtasida kuchli bog'liqlik mavjudligini ta'kidlaydi. Foydalanuvchi ehtiyojlari asosida moslashtirilgan xizmatlar ta'lim sifati haqida ijobiy tasavvurni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mavjud adabiyotlar ko'p hollarda marketing va xizmat sifatini alohida sohalar sifatida o'rganadi, ularning o'zaro tizimli integratsiyasi esa yetarlicha tahlil qilinmagan.

Ushbu tadqiqot oliy ta'lim muassasalarida xizmat sifatini baholash indikatorlarini marketing yondashuvlari bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan. Maqsad — integratsiyalashgan konseptual model asosida xizmat sifati ko'rsatkichlari va ularni ommalashtirish vositalari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashdir.

Tadqiqot tahliliy-metodik asosda olib borilib, so'nggi yillarda chop etilgan xalqaro ilmiy manbalar, amaliyotdagi yondashuvlar hamda raqamli transformatsiya vositalarining ta'siri chuqur tahlil qilinadi. Natijada, ta'lim xizmatining sifatini nafaqat ichki boshqaruv, balki tashqi kommunikatsion omillar, foydalanuvchi qoniqlishi va raqamli imkoniyatlar bilan uyg'un holda boshqarish zarurligi asoslab berildi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda oliy ta'limda xizmat sifatini baholash va marketing strategiyalarining birgalikda qo'llanilishi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar soni sezilarli darajada ortdi. Bu yo'nalish, ayniqsa, Yevropa mamlakatlarida ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi, talaba ehtiyojlariga yo'naltirilgan xizmatlar va universitetlarning ijtimoiy mas'uliyati bilan chambarchas bog'liq holda o'rganilmoqda. Tadqiqotlarning ko'pchiligi xizmat sifatini faqatgina akademik natijalar bilan emas, balki foydalanuvchi tajribasi, tashqi ta'sirlar, boshqaruv mexanizmlari va marketing aloqalari bilan baholash g'oyasiga asoslanadi.

Xizmat sifatini belgilovchi omillarni tizimli baholash zarurligi Kaloyanova va Risteski (2023) tomonidan ko'rsatib berilgan bo'lib, ular ta'lim sifati monitoringi, ichki audit va menejment jarayonlarini muhim deb hisoblaydi [1]. Ushbu yondashuvlar konseptual modelda ichki sifat mexanizmlari bilan bevosita bog'liq bo'lib, xizmatning asosiy strukturaviy poydevorini belgilaydi. Shu bilan birga, xizmat sifati tashqi ijtimoiy va iqtisodiy omillarga ham bog'liq bo'lishi, ya'ni universitetlar jamiyat talabalariga qanday javob berayotgani muhim indikator sifatida qaraladi (Asonitou & Koliouska, 2021) [2].

Ushbu omillar o'zaro integratsiyalashganda, xizmat sifati va marketing o'rtasida samarali bog'liqlik yuzaga keladi. Gorgodze (2024) bu integratsiyani kompleks baholash tizimi orqali tushuntiradi. U, ichki sifat ko'rsatkichlari bilan tashqi marketing strategiyalarining bir butun tizimda ishlashini ilmiy asosda isbotlaydi [3]. Bu holat aynan oliy ta'lim xizmatlarining turli manfaatdor tomonlar (talabalar, ish beruvchilar, davlat tashkilotlari) ehtiyojlariga qanday moslashtirilganini tushunishda muhim ahamiyatga ega.

Ta'lim xizmatining marketing bilan uyg'unlashuvi Mahdavi va Motalebi (2022) tomonidan raqamli platformalar, brend identifikatsiyasi va foydalanuvchi asosli kommunikatsiya vositalari orqali yoritilgan [4]. Bu esa xizmatlarni shaxsiylashtirish, tezkor javob va mijoz bilan muloqot sifatining oshishiga olib keladi. Xizmat sifati va marketing uyg'unligini ifodalovchi ko'rsatkichlar 1-jadvalda tizimli tarzda keltirilgan bo'lib, ular nazariy qarashlar asosida amaliyotga tatbiq etiladi.

Gellert va Illes (2024) raqamli yondashuvlarning ta'lim xizmatlarida qamrab olish darajasini Yevropa universitetlari misolida o'rgangan va raqamli strategiyalar orqali xizmat sifatini qanday ilgari surish mumkinligini aniq ko'rsatgan [5]. Bu yondashuv xizmat sifatining foydalanuvchi ehtiyojiga qarab shaxsiylashtirilishida, brend ishonchining mustahkamlanishida, shuningdek, kommunikatsiya ochiqligi orqali axborotga bo'lgan ishonchni oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xizmatlarning foydalanuvchi tajribasiga moslashtirilganligi, ularni boshqarishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu jihat Larionova va Sher (2022) tadqiqotida asoslangan bo'lib, ular foydalanuvchi qoniqishini ta'lim sifatining ajralmas qismi sifatida baholaydi [6]. Bu omil ayniqsa "Foydalanuvchi qoniqishi" va "Moslashuvchanlik" elementlari bilan bog'liq bo'lib, ta'lim xizmatining bozordagi raqobatbardoshligini oshiradi.

Mikrosertifikatlar, modul tizimlar va kompetensiyaga asoslangan qisqa kurslar esa zamonaviy ta'limda xizmat sifatini marketingga bog'lovchi muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Nidhi (2024) bu yondashuvni foydalanuvchi ehtiyojlariga yo'naltirilgan malaka xizmatlari sifatida izohlaydi [7]. Bu esa nafaqat ta'lim sifatini, balki bozorga mos kadrlar tayyorlashdagi ishonchli strategiyalarni shakllantirish imkonini beradi.

Boshqa tomondan, xizmat sifatining faqat texnik yoki iqtisodiy ko'rsatkichlar bilan emas, balki axloqiy, mehnat-madaniy mezonlar bilan baholanishi ham zarur. Karpinski va Krzymińska (2025) buni tibbiy ta'lim kontekstida tahlil qilib, xizmat ko'rsatuvchi mutaxassislarning hissiy zo'riqlashlari va xizmat etikasi sifatini aniqlovchi muhim mezonlar ekanini ko'rsatishgan [10]. Bu yondashuv xizmat sifati va inson kapitali o'rtasidagi bog'liqlikni chuqur ochib beradi.

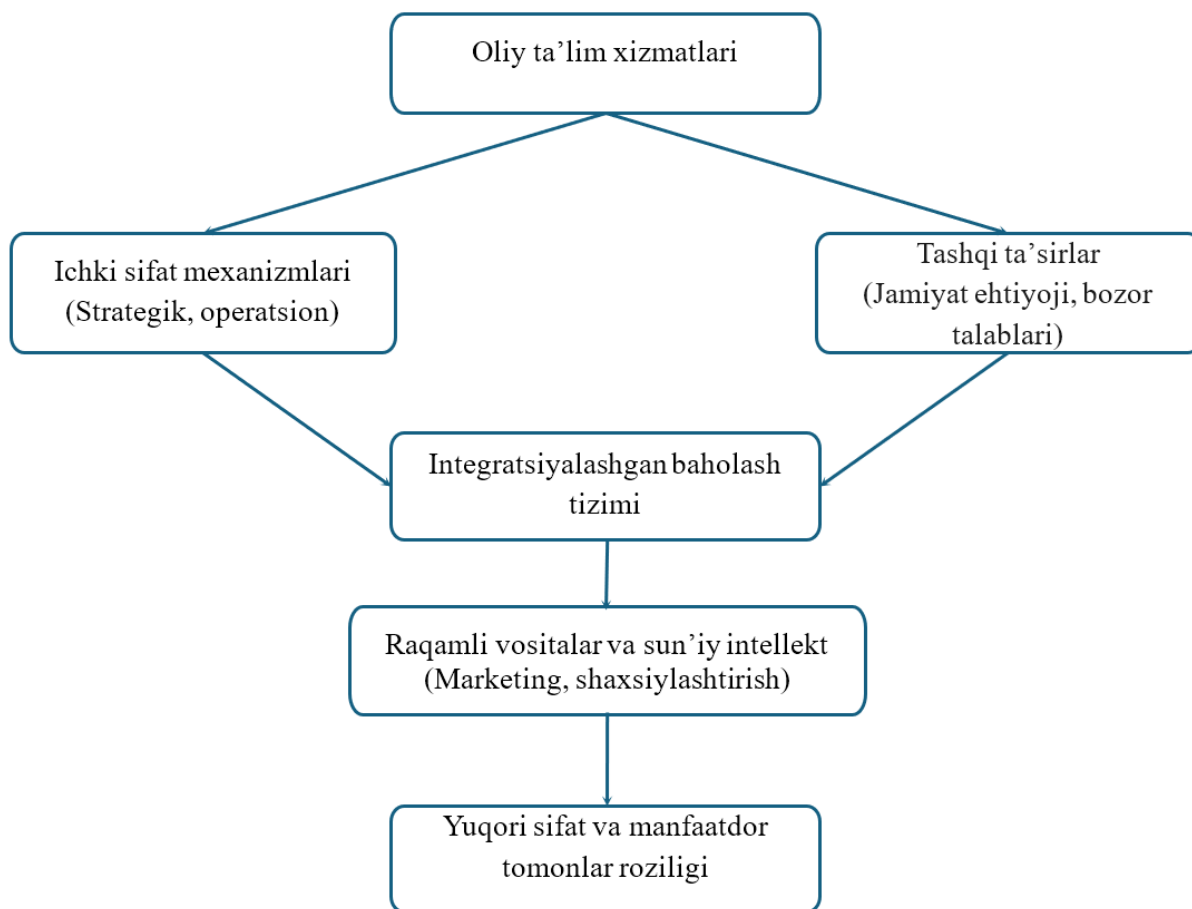
TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot tahliliy-metodik yondashuv asosida olib borildi. Xizmat sifati va marketing integratsiyasi o'rtasidagi bog'liqlik ilmiy adabiyotlar sharhi, kontseptual modellashirish va tizimli tahlil orqali baholandi. Asosiy e'tibor ichki boshqaruv, tashqi talablar va raqamli omillar o'zaro ta'sirini aniqlashga qaratildi. Jadval va grafiklar yordamida indikatorlar uyg'unligi namoyon qilindi. Yondashuv foydalanuvchiga yo'naltirilgan va kompleks tizimlilik tamoyillariga asoslandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oliy ta'limda xizmat sifatini baholash — bu murakkab, ko'p omilli jarayon bo'lib, u nafaqat ta'limning akademik samaradorligini, balki muassasaning strategik boshqaruvi, tashqi kommunikatsiyasi va ijtimoiy mas'uliyat darajasini ham o'z ichiga oladi. Tahliliy yondashuv asosida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, xizmat sifatini aniqlovchi omillar orasida muassasaning ichki boshqaruv mexanizmlari va tashqi ta'sir doirasi o'rtasidagi muvozanat muhim rol o'ynaydi [1], [2].

Xalqaro tajriba, ayniqsa Yevropa va Sharqiy Yevropa mamlakatlarida kuzatilayotgan tendensiyalar, oliy ta'limda xizmatlar sifatiga ko'p qirrali yondashuv zarurligini ko'rsatadi. Jumladan, ichki sifat monitoringi tizimlari (akademik dasturlarni audit qilish, o'quv jarayonini baholash) tashqi marketing strategiyalari bilan uyg'unlashgan taqdirda samaradorlikka erishiladi [1]. Boshqaruvdagi institutsional avtonomiya va manfaatdor tomonlar bilan doimiy muloqot oliy ta'lim xizmatining barqarorligini ta'minlovchi omillardan biri sifatida ajralib turadi [2].

1-rasm. Oliy ta'limda xizmat sifatini baholash va marketing integratsiyasi бўйича концептуал схема¹

1-rasm oliy ta'lim xizmatlarini sifati va marketingi o'rtasidagi kompleks o'zaro ta'sir mexanizmlarini tushuntirib beruvchi konseptual modeldir. Modelda oliy ta'lim xizmatlari markaziy element sifatida ko'rsatilgan bo'lib, u ikki asosiy tizim — ichki sifat mexanizmlari (masalan, akademik standartlar, menejment tizimlari, malaka oshirish bosqichlari) va tashqi omillar (bozor talablari, manfaatdor tomonlar ehtiyojlari, ijtimoiy-iqtisodiy kontekst) tomonidan shakllanadi.

Ushbu ikki tizim o'zaro uyg'unlashib, integratsiyalashgan baholash tizimini hosil qiladi. Bu esa, o'z navbatida, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt vositalari bilan mustahkamlanadi. Ayniqsa, sun'iy intellekt asosidagi algoritmlar foydalanuvchi (talaba, o'qituvchi, bozor ishtirokchisi) xatti-harakatini tahlil qilish, shaxsiylashtirilgan xizmatlar yaratish hamda marketing strategiyalarini maqsadli yo'naltirish imkonini beradi. Yakuniy bosqichda esa oliy ta'lim xizmatlari sifati oshadi va manfaatdor tomonlarning roziligi — ya'ni sodiqligi, qoniqishi va ijtimoiy ishonchi — ta'minlanadi.

Shu tarzda, 1-rasm nafaqat xizmat sifatini belgilovchi tizimli omillarni aniqlaydi, balki ularni qanday qilib zamonaviy vositalar yordamida marketing mexanizmlariga ulash mumkinligini ham tushuntirib beradi. Bu model konseptual jihatdan oliy ta'limni faqat o'quv tizimi emas, balki to'liq xizmatlar ekotizimi sifatida tasavvur etishga asos yaratadi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, ta'lim xizmatlarini marketing orqali ommalashtirishda oddiy reklama yondashuvidan ko'ra, universitetning ijtimoiy funksiyasi va jamiyat bilan aloqasi asos qilib olinayotgan modeli samaraliroq natija bermoqda. Bilim transferi, amaliy loyiha hamkorliklari va ijtimoiy ta'sir markazlari orqali universitetlar o'z xizmatlarini jamiyat ehtiyojlariga yo'naltirish orqali ta'sir doirasini kengaytirmoqda [4], [5]. Bunday model, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda raqamli vositalar bilan birgalikda sezilarli natijalar bermoqda.

¹ Муаллиф ишланмаси

Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli transformatsiya oliy ta'lim xizmatlarining sifati va marketingini bir butun tizimga aylantirishga yordam bermoqda. Sun'iy intellekt yordamida individual ta'lim yo'nalishlarini shakllantirish, foydalanuvchi xatti-harakatlarini tahlil qilish va shaxsiylashtirilgan ta'lim xizmatlarini taklif qilish xizmat sifatini sezilarli darajada oshiradi [7]. Bu esa ta'limni faqat bilim berish vositasi emas, balki kompleks xizmat sifatida baholashga zamin yaratadi.

1-jadval. Xizmat sifati va marketing integratsiyasi

Xizmat sifati ko'rsatkichi	Baholash yo'nalishi	Marketing bilan integratsiyasi
Ishonchlilik	Xizmatning barqarorligi va ishonchliligi	Brend ishonchliligini mustahkamlaydi
Javobgarlik	Tezkor javob va xizmat sifati	Samarali muloqotni rag'batlantiradi
Moslashuvchanlik	Talaba ehtiyojlariga moslashuvchan yondashuv	Shaxsiylashtirilgan xizmatlar taklif qiladi
Foydalanuvchi qoniqishi	Ta'lim xizmatidan umumiy mamnunlik	Ijoiy obro' va tavsiyalar shakllantiradi
Innovatsionlik	Yangi texnologiyalardan foydalanish	Raqobatbardosh ustunlik yaratadi
Axborot ochiqdigi	Ochiqlik va tushunarlik darajasi	Ishonchli kommunikatsiyani ta'minlaydi

Ushbu jadval — oliy ta'lim xizmatlarini baholashda qo'llaniladigan asosiy ko'rsatkichlar (masalan: ishonchlilik, javobgarlik, foydalanuvchi qoniqishi)ning har biri qanday marketing strategiyalari bilan birlashtirilishini ko'rsatadi. Jadvaldagi yondashuvlar shuni ko'rsatadiki, har bir sifat komponenti marketing faoliyatida maqsadli vazifani bajaradi:

Ishonchlilik – universitet brendi ishonchliligini mustahkamlaydi, bu esa potentsial abituriyentlar e'tiborini jalb qiladi.

Javobgarlik – mijoz (talaba) bilan samarali muloqot va muammoga tezkor yechimlar topish orqali xizmatga bo'lgan qoniqishni oshiradi.

Moslashuvchanlik – individual ehtiyojlarga yo'naltirilgan ta'lim modellarini yaratadi, bu esa xizmatlarning shaxsiylashtirilgan ko'rinishini kuchaytiradi.

Innovatsionlik – raqobatbardosh ustunlik yaratadi va bozorga tez chiqishni ta'minlaydi.

Shuningdek, axborot ochiqdigi va transparensiya yuqori darajadagi ishonchli kommunikatsiyani shakllantiradi. Bu jihatlar zamonaviy foydalanuvchilar uchun shunchaki xizmat emas, balki ijtimoiy va ma'naviy ishonch masalasiga aylanmoqda. Demak, jadval orqali xizmat sifati ko'rsatkichlari marketing tili va vositalari orqali foydalanuvchi tajribasiga aylantirilmoqda.

Bundan tashqari, mikrosertifikatlash, modul tizimlar va qisqa muddatli malaka dasturlari kabi yondashuvlar orqali ta'lim xizmatlari segmentatsiyalanmoqda. Bu esa muassasalar uchun yangi auditoriyalarni jalb qilishda strategik marketing vositasi bo'lib xizmat qilmoqda. Mikrosertifikatlar foydalanuvchiga tez, mos va nishonli ko'nikmalarni taklif etadi, bu esa xizmat sifati va iste'molchi qoniqishi o'rtasidagi bog'liqlikni kuchaytiradi [9].

Tahlilning yana bir muhim yo'nalishi sifatida tanqidiy yondashuv e'tiborga loyiq. Xizmatlar sifati faqat texnik yoki boshqaruv omillariga emas, balki inson omili, mehnat sharoitlari va axloqiy mezonlarga ham bog'liqdir. Tibbiy ta'lim sohasidagi tajribalar, ayniqsa, xizmat sifatining ekspluatatsiya bilan qanchalik chatishtirilishi mumkinligini ko'rsatadi [10]. Bu esa sifatni baholashda inson kapitali va xizmat etikasini inobatga olish zarurligini bildiradi.

Shunday qilib, umumiy tahlil natijalari oliy ta'lim xizmatlarini baholash va marketing strategiyalarini takomillashtirishda integratsion, ko'p bosqichli va foydalanuvchiga yo'naltirilgan tizimlarni shakllantirish dolzarbligini tasdiqlaydi. Xizmat sifatini aniqlovchi indikatorlar endilikda faqat auditoriyadagi jarayonlar bilan emas, balki tashqi ijtimoiy aloqalar, texnologik vositalar va individual ehtiyojlarga moslashtirilgan yondashuvlar bilan aniqlanmoqda. Bu esa zamonaviy oliy ta'lim muassasasi uchun nafaqat ta'lim beruvchi, balki raqobatbardosh xizmat ko'rsatuvchi sifatida pozitsiyalanishni taqozo etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oliy ta'limda xizmat sifatini baholash va marketing strategiyalarini integratsiyalash — zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas tarkibiy qismidir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xizmat sifati indikatorlari (ishonchlilik, javobgarlik, foydalanuvchi qoniqishi, innovatsionlik)ni ichki boshqaruv tizimlari va tashqi marketing strategiyalari bilan uyg'unlashtirish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, raqamli

texnologiyalar va sun'iy intellekt asosida foydalanuvchi ehtiyojlariga moslashtirilgan xizmatlar ta'lim tizimini yanada faol, moslashuvchan va raqobatbardosh qiladi.

Shuningdek, marketing yondashuvlari orqali ta'lim sifati nafaqat ommalashtiriladi, balki foydalanuvchi ishonchi, sodiqligi va ijtimoiy ta'sirini ham kuchaytiradi. Bu esa oliy ta'lim muassasasini faqat bilim beruvchi emas, balki xizmat ko'rsatuvchi ishonchli tashkilot sifatida shakllantiradi. Mikrosertifikatlash, qisqa modul tizimlari va shaxsiylashtirilgan ta'lim paketlari xizmat sifatining segmentatsiyasini kuchaytiradi.

Tahlillardan kelib chiqib quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

Oliy ta'lim muassasalari ichki sifat monitoringi tizimlarini marketing strategiyalari bilan integratsiyalashtirishi zarur.

Har bir xizmat sifati ko'rsatkichi uchun aniq marketing yondashuvi ishlab chiqilishi tavsiya etiladi (masalan: axborot ochiqligi uchun raqamli kommunikatsiya platformalari).

Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt texnologiyalari xizmat baholash va foydalanuvchi tahlilida faol qo'llanishi kerak.

Mikrosertifikat va kompetensiyaga asoslangan qisqa muddatli kurslar orqali xizmatlar xilma-xilligi kengaytirilishi maqsadga muvofiq.

Ta'lim sifati faqat texnik va akademik ko'rsatkichlar bilan emas, balki insoniy, axloqiy va kommunikatsion jihatlar bilan ham baholanishi lozim.

Shunday qilib, xizmat sifatini baholash va marketingni uyg'unlashtirish — zamonaviy oliy ta'lim uchun samaradorlik, ishonch va barqarorlikni ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Bu yondashuv ta'lim muassasasining jamiyatlardagi rolini yanada kuchaytiradi va foydalanuvchi tajribasiga asoslangan yondashuvlar orqali sifatni yangi bosqichga olib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Filia, V., Mitropoulos, P., & Mitropoulos, I. (2024). Total quality management in higher education: A two-level assessment. *Proceedings of the International Conference on Contemporary Marketing Issues*, 1(1). <https://epublishing.ekt.gr/en/7600>
2. Nesterenko, H., & Barabukha, N. (2024). The state of higher education governance in Ukraine in the context of modern challenges. *Coordinates of Public Administration*, 2(3). <https://doi.org/10.62664/cpa.2024.02.20>
3. Bulat, V. (2024). Sustainability criteria assessed within educational project proposals: Case study from the Republic of Moldova. In *Modern Finance from the Perspective of Sustainability of National Economies* (pp. 207–218). <https://doi.org/10.53486/mfsne2024.26>
4. Yong, K., Tam, A. Y. L., Shak, P., Kamlun, K., Yusof, N. A., Chekima, B., Kee, L., Yi, J.-I., & Mogirong, D. (2025). The effectiveness of the University Knowledge Transfer Program (KTP) on the performance of homestay operators in Sabah: The role of AI and website development. *Journal of Advanced Research in Technology and Innovation Management*, 15(1), 1–16. [Available via <https://karyailham.com.my>]
5. Gorgodze, A. (2024). Economic and political aspirations in Georgian higher education: Analysis of education policy through the intersection of higher education and labour market. In *NISPAcee 2024 Annual Conference Proceedings*. <https://www.nispa.org>
6. Paterson, A., Sojen, J., Hazell, E., Beukes, C., Thinane, M., & Keevy, J. (2024). National Pathway Management Network Evaluation: Literature and Document Review. *JET Education Services*. <https://www.jet.org.za>
7. EDEN. (2025). Shaping the future of education in the age of AI. In *EDEN 2025 Annual Conference Proceedings* (pp. 92–94). <https://eden-europe.eu>
8. Ye, J.-H., Chen, M.-Y., & Hao, Y.-W. (2025). Editorial: Exploring the psychology of vocational education: From the perspective of literacy promotion, Volume II. *Frontiers in Psychology*, 16, Article 1640884. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1640884>
9. Sánchez Barrioluengo, M., Biagi, F., & Di Pietro, G. (Eds.). (2025). Are they boosting digital and green skills for the twin transition? Micro-credentials in higher education. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2760/636282>
10. Izquierdo-Condoy, J. S., Ruiz-Sosa, C., Tello-De-la-Torre, A., & Ortiz-Prado, E. (2024). From education to exploitation: The high price paid by resident physicians in Ecuador's medical specialization. *Frontiers in Medicine*, 11, Article 1409471. <https://doi.org/10.3389/fmed.2024.1409471>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
